SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund

Nr 9/1958 **Årg. 8**

DISTRIBUTÖR AV
MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

Om reparationsavdrag och besiktning av fastighet

Några randanteckningar

av landskamreraren Bror Alvin

Genom lagen den 5 juni 1953 (S.F. 404/1953) infördes vid den taxeringsmässiga inkomstberäkningen för en- och tvåfamiljsfastigheter den s. k. schablonmetoden, innebärande att i det övervägande antalet fall såsom intäkt av fastighet skall upptagas viss procent av fastighetens taxeringsvärde. Tidigare skedde inkomstuppskattningen såsom för förvärvskällor i allmänhet på det sättet, att bruttointäkten först beräknades, varefter avdrag fick ske för omkostnader. Till omkostnader räknades bland annat utgifter för reparation och underhåll av byggnader men däremot icke utgifter för ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring av fastigheten. Vid tillämpningen av förut gällande bestämmelser uppkommo emellertid svårigheter såväl vid beräkningen av bruttointäkten som vid kontroll av avdragen för omkostnader. Bruttointäkterna utgjordes i allmänhet icke av penningar eller förmåner, som jämförelsevis lätt kunde värderas i penningar, utan i huvudsak av värdet av ägarens nyttjande av fastigheten för sin och familjens eller personliga tjänares räkning. Någon egentlig hyresmarknad för enfamiljsvillor förelåg i allmänhet icke och i brist på ortspris, som kunde läggas till grund för beräkning av hyresvärdet av enfamiljshus, hade vid taxeringsarbetet i stor omfattning tillgripits olika schablonmetoder. Beträffande avdragen för omkostnader var det svårt och stundom omöjligt dels att kontrol-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

lera riktigheten av i deklarationerna upptagna avdragsbelopp, dels att särskilja avdragsgilla omkostnader från icke avdragsgilla utgifter. Ofta hade den skattskyldiga icke fört fortlöpande anteckningar att läggas till grund för avdragens beräknande. Verifikationer saknades ej sällan helt eller delvis. Deklarationerna kunde av dessa skäl bli mindre tillförlitliga, och särskit vanskligt var det att skilja mellan å ena sidan avdragsgilla omkostnader för underhåll av byggnader och å andra sidan icke avdragsgilla kostnader för ny-, till- eller ombyggnad å fastighet. Svårigheterna att kontrollera och bedöma avdrag av denna art medförde, att den skattskyldige ofta medgavs avdrag, som bort förvägras, under det att andra skattskyldiga icke fingo tillgodonjuta i och för sig befogade avdrag. Vid bestämmandet av den procent, efter vilken enligt schablonmetoden inkomsten skall upptagas, har hänsyn tagits till de reparations- och underhållskostnader, som i det långa loppet i allmänhet kunna uppkomma.

För sådana fastigheter, som falla utanför schablonmetoden, kvarstå emellertid svårigheterna att komma fram till ett riktigt bedömande i fråga om reparationskostnader. Under uttrycket "reparation" bruka av de skattskyldiga inrymmas allehanda åtgärder, som vidtagas å en fastighet utan att, såsom den skattskyldige ibland kan framhålla, fastigheten stigit i värde. Det framgår tydligt nog av besvärsskrifter och andra handlingar, att begreppet reparation har en betydligt vidare innebörd i vardagsspråket än det har enligt skattelagstiftningens terminologi. Detta är naturligtvis en betydande olägenhet och torde delvis utgöra en av förklaringarna till, att olika meningar råda mellan tax.nämnderna och den skattskyldige om reparationsavdragets berättigande. Det som ofta förvirrar den skattskyldige, är stadgandet, att avdrag icke får göras för de s. k. förbättringsarbetena. Viss åtgärd anses av den skattskyldige icke vara förbättring, och under sådana förhållanden anser han utgifterna vara avdragsgilla. Om han t. ex. flyttar en dörr från ett ställe till ett annat, anser han det icke vara någon förbättring, då det gäller taxeringen, och vill ha avdrag för kostnaden.

Då sålunda olika meningar göra sig gällande om vad som begreppsmässigt är att hänföra till reparationer resp. förbättringsarbeten, är det självklart, att detta ofta avspeglar sig i besvärsskrifterna och i av den skattskyldige åberopade intyg. Bortsett härifrån lämna dessa handlingar ofta mycket övrigt att önska ifråga om utredning. Icke sällan åberopas en förteckning över utgifterna för byggnadsarbetena, innehållande uppgift om betalningsmottagarens namn och adress, benämning å levererat material samt kostnadens storlek, varefter en procentuell uppskattning göres av totalkostnaden på reparationer och förbättringsarbeten. I allmänhet kan man säga, att en sådan förteckning icke gör det möjligt att med någon större grad av tillförlitlighet bedöma hur mycket, som bör medgivas i avdrag. Större möjligheter härtill skulle föreligga, om vederbörande beträffande de vidtagna åtgärderna punkt för punkt beskrev, hur byggnaden varit beskaffad före byggnadsarbetet och hur den är efteråt, med angivande av förutvarande och nytt material, arbetskostnad etc. Sannolikt skulle en sådan redogörelse vara behäftad med vissa brister, men det är ändå tänkbart, att densamma efter

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

viss komplettering kunde tjäna som bättre underlag för bedömningen än det bevismaterial, som nu ofta presteras.

Den skattskyldiges motpart, taxeringsintendenten, som har att yttra sig över den skattskyldiges besvär, kan göra det lätt för sig, om han vill ställa sig rent negativ till de anförda besvären. Han kan då hänvisa till bristerna i den vid besvären fogade utredningen, som enligt hans mening icke är av sådan beskaffenhet, att densamma bör föranleda ändring i det överklagade beslutet. Men han kanske i vissa avseenden anser besvären vara förtjänta av bifall redan på den utredning, som föreligger, vilket förutsätter, att utredningen i dessa avseenden varit tillfyllest. I det skick, vari utredningarna i allmänhet befinna sig, är det emellertid ofta förenat med svårigheter för taxeringsintendenten att komma till en ståndpunkt, som i materiellt hänseende är att anse såsom tillfredsställande. Samma svårigheter föreligga sedan för de dömande myndigheterna, där mer eller mindre skönsmässiga bedömanden måste tillgripas med allt vad det innebär av ofullständig rättvisa åt den skattskyldige och det allmänna.

Om situationen ur bevisningssynpunkt är relativt gynnsam för taxeringsintendenten i det fall, då den skattskyldige anför besvär, kan förhållandet vara det motsatta, om taxeringsintendenten vill anföra besvär över taxeringsnämndens beslut. Bevisbördan åvilar då taxeringsintendenten, och det kan i vissa fall vara förenat med svårigheter, att på grundval av föreliggande deklaration med eventuella specifikationer och förklaringar visa, att taxeringsnämnden handlat oriktigt. Detta torde i allmänhet icke låta sig göra, med mindre än särskild undersökning av en eller annan anledning blivit gjord.

Understundom åberopas av part den lokalkännedom, som taxeringsnämnden besitter. Här skall ingalunda förnekas, att en sådan kännedom i många fall finns, men erfarenheten har givit vid handen, att denna kännedom icke alltid föreligger, då det gäller reparationer och underhåll av byggnader. Taxeringsnämnden har visserligen möjlighet att få sakkunnig hjälp vid bedömningen av dessa frågor, men skall denna hjälp vara till verklig nytta, måste man förutsätta, att besiktning hålles på platsen. Olika skäl göra emellertid, att sådana förrättningar knappast komma till stånd, och taxeringsnämnden har då intet annat att lita till än den allmänna kännedom, den kan ha om byggnaden före och efter byggnadsarbetets utförande. Då det icke kan begäras, att taxeringsnämnden skall så ingående känna till de förändringar i byggnaden, som kunna ha vidtagits, är risken stor för att förutsättningar saknas för ett riktigt bedömande av hithörande frågor. Man har därför anledning att icke utan vidare godtaga taxeringsnämndens lokalkännedom såsom argument till förmån vare sig för den ena eller andra parten.

Av särskilt intresse är frågan, huruvida utgifterna för sådant byggnadsarbete, till vars utförande erhållits egnahems- eller förbättringslån, kunna anses avdragsgilla i taxeringshänseende. Från det allmännas representant har framförts den synpunkten, att sådana arbeten icke böra vara avdragsgilla, eftersom i här avsedda fall icke är fråga om reparationsarbeten utan om förbättringar å fastigheten. Man har alltså menat, att begreppet förbättring skall ha samman innebörd enligt låneförfattningarna som i skattelagstiftningen. Den

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

bostadssociala utredningen talar också på åtskilliga ställen i sina betänkanden (SOU 1945 : 63 och 1947 : 26) om statliga stödåtgärder för att befordra bostadsförhållandenas förbättring, man talar om minimistandard och standardhöjningar, om sanering etc. I proposition 1947 : 235 omnämnes, sid. 120, att enligt byggnadslånebyrån svårigheter kunna uppstå vid gränsdragningen mellan vad som är att hänföra till ombyggnad respektive nybyggnad. En ombyggnad kan i vissa fall vara så omfattande att den naturligen bör jämställas med nybyggnad. Det kan exempelvis vara fråga om att utriva en byggnad så när som på grundmurar och ytterväggar och därefter bygga och inreda nya lägenheter. Byggnadslånebyrån ansåg det vara rimligt att betrakta företaget såsom nybyggnad, varigenom möjlighet uppstod att i förekommande fall bevilja tilläggslån. Enligt vederbörande departementschef borde byggnadslånebyrån medgivas rätt att, då enligt byråns mening synnerligen stort behov därav föreligger, med nybyggnadsföretag ur lånesynpunkt likställa ifrågavarande särskilda ombyggnadsfall.

Betraktar man det av byggnadslånebyrån här angivna fallet ur taxeringssynpunkt, torde kunna sägas, att något avdrag för arbetenas utförande icke kan erhållas. De besiktningar, som företagits å vissa fastigheter, visa emellertid att avdrag för reparation och underhåll av byggnad ansetts vara berättigat, även där egnahems- och förbättringslån beviljats. Den omständigheten, att lån erhållits, utesluter icke à priori rätten till avdrag.

Av stort intresse i detta sammanhang är det utslag, som Kungl. Maj :t meddelat den 20 november 1957 (not Fi 2483) ifråga om avdrag för kostnader för reparatinon av byggnad. Avdrag hade yrkats med 19.780 kronor, som förvägrats av prövningsnämnden. Kammarrätten medgav 10.000 kronor, över vilket utslag vederbörande taxeringsintendent klagade. Regeringsrättens yttrande: "Såvitt av utredningen framgår hava vid husets iståndsättande och modernisering så betydande delar därav bibehållits i väsentligen sitt ursprungliga skick, att arbetet icke bör i sin helhet hänföras till ombyggnad. Vid sådant förhållande och då omständigheterna giva vid handen att dessa äldre, bibehållna delar tillika reparerats, samt anledning ej förekommit till antagande, att kammarrätten för högt beräknat den del av kostnaderna, som sålunda bör anses vara avdragsgill såsom reparationskostnad, prövar Kungl. Maj :t rättvist fastställa det slut, vartill kammarrätten kommit i målet." En ledamot hade avvikande mening och ansåg, att på grund av omfattningen och beskaffenheten av de arbeten, som utförts på byggnaden, desamma måste i sin helhet anses hänförliga till ombyggnad, och att avdrag sålunda icke kunde medgivas.

Av utslaget framgår sålunda, dels att det varit fråga om iståndsättande och modernisering av huset, dels att enligt majoritetens uppfattning betydande delar av huset bibehållits i väsentligen sitt ursprungliga skick, dels att dessa äldre delar tillika reparerats. Om gaveln på ett hus underkastas vad som ostridigt är reparation, men den motsatta gaveln är föremål för ombyggnadsarbeten, föreligger ett sådant fall, där det icke torde uppkomma några svårigheter att avgöra vad som är avdragsgilla kostnader. Ju mer dessa arbeten från ömse håll närma sig mitten för att slutligen ingripa i varandra, desto större bli emellertid svårigheterna. Detsamma gäller, om i den del av huset, som

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

ombygges, företagas åtgärder som kunna ha karaktär av reparation. Det här angivna rättsfallet uppdrager emellertid viss riktlinje för bedömande av problemet. Där arbetena så att säga gå in i varandra, måste man försöka sig på en uppdelning och få klarhet om någon del väsentligen bibehållits. Har den delen reparerats, skall avdrag för kostnaden medgivas.

Det var nu det ovan refererade utslaget, som beträffande Kalmar län aktualiserade de besiktningar, som å vissa fastigheter sedermera ägde rum för att utröna det berättigade i yrkade reparationsavdrag. Prövningsnämndens ledamöter uttalade det önskvärda i att målen i förekommande fall borde kompletteras med en utredning, som grundade sig på besiktningar av fastigheterna, och bakgrunden till detta uttalande var givetvis den samlade erfarenhet ledamöterna hade om svårigheterna att i ett konkret fall enbart med ledning av sedvanlig skriftväxling komma till klarhet om vad, som kunde medgivas i avdrag. Prövningsnämndens principiella inställning är sålunda fullt klar, men man är också medveten om, att av olika skäl besiktning icke kan äga rum i samtliga fall, där avdrag för reparationer yrkas.

Enligt 15 § TF må vid behandling av taxeringsfråga, som kräver särskild sakkunskap, taxeringsnämnd och prövningsnämnd anlita biträde av sakkunnig. Under detta stadgande falla utan tvivel frågor om reparationsavdrag, som i varje fall vid större avdrag kunna förutsätta rätt invecklade uträkningar och byggnadsteknisk kunskap.

Såsom förut antytts kunna taxeringsnämnderna, som först ha att samråda med taxeringsintendenten i länet, tillkalla sakkunnig, men de torde mera sällan begagna sig av denna möjlighet. I realiteten blir frågan om utredning genom särskild sakkunnig aktuell, först sedan besvär anförts över taxeringsnämndens beslut. Detta medför den fördelen, att man kan få en bättre överblick över det antal mål, vari sådan särskild sakkunskap kan vara erforderlig. Man har också möjlighet att bättre samordna eventuella resor och kan anlita blott en sakkunnig, varvid det kan antagas, att större enhetlighet och rättvisa kan åvägabringas i taxeringarna.

Även taxeringsintendenten i länet äger anlita sakkunnig för utredning av taxeringsfråga, som kräver särskild sakkunskap. Han intager alltjämt en viss dubbelställning, enär hans uppgift är dels att vara företrädare för det allmänna såsom part dels att verka för att taxeringarna bli likformiga och rättvisa. I allmänhetens ögon framstår han framför allt som den skattskyldiges motpart. Detta kan medföra, att det sakkunnigeutlåtande, som avgives av en av taxeringsintendenten tillkallad sakkunnig, av allmänheten mera kommer att uppfattas såsom en partsinlaga än som ett objektivt utlåtande. Det torde också beaktas, att ett i sak riktigt utlåtande icke lärer kunna avgivas med mindre besiktning av fastigheten ägt rum. En sådan besiktning tarvar emellertid närvaro av ej blott klaganden och den byggnadssakkunnige utan också av någon person, som får antagas veta vad som skattetekniskt får räknas till reparationer och underhåll. Det torde därför vara nödvändigt, att taxeringsintendenten eller någon annan befattningshavare vid taxeringssektionen är närvarande vid förrättningen. Nackdelarna med detta förfarande äro emellertid, att taxeringsintendentens egenskap av motpart till den skattskyldige ur allmänhetens synvinkel kastar sin skugga över förrättningen, och att icke heller

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

prövningsnämnden till äventyrs finner det tillfredsställande, att förrättning hållits utan att någon opartisk person varit närvarande som ledare vid förrättningen.

Innan vederbörlig skriftväxling ägt rum mellan klaganden och taxeringsintendenten, är det icke klarlagt vilken ställning parterna intaga till varandras påståenden. Det torde därför finnas skäl dröja med en eventuell besiktning, till dess skriftväxlingen är avslutad. Taxeringsintendentens ståndpunkt grundas därvid på vad som kan utläsas av handlingarna i målet. Om taxeringsintendenten emellertid anser det erforderligt, kan han, såsom förut nämnts, tillkalla sakkunnig, som i så fall skulle verkställa besiktning, vid vilken taxeringsintendenten lämpligen bör närvara för att representera den skattetekniska sidan. Vissa nackdelar kunna emellertid anses vara förknippade med en på sådant sätt anordnad besiktning. I och för sig är det intet, som hindrar, att en sådan förrättning hålles. Sättes saken på sin spets, kan det emellertid tänkas, att prövningsnämndens ordförande eller prövningsnämnden själv icke finner den företagna utredningen tillräckligt klarläggande att ligga till grund för ett prövningsnämndens beslut, och att därför en ny besiktning eventuellt skulle hållas. Härigenom skulle — i varje fall teoretiskt — kunna tänkas, att i ett och samma mål tvenne besiktningar skulle kunna äga rum, ett förhållande, som genom sin otymplighet givetvis bör undvikas. Man kommer nog fram till ståndpunkten, att den bästa lösningen i allmänhet torde vara, att besiktningen ordnas genom försorg av prövningsnämndens ordförande, som tillkallar sakkunnig. Förrättningen, vid vilken taxeringsintendenten och klaganden böra vara närvarande, får härigenom en helt opartisk karaktär. Att prövningsnämndens ordförande kan tillkalla en sakkunnig person framgår av 15 § och 87 § 2 st. TF. Man kan säga, att en sådan förrättning också ingår såsom ett led i ordförandens processledande verksamhet.

Besiktning bör icke anordnas förrän genom avslutad skriftväxling parternas ståndpunkter blivit klarlagda. I vissa fall kan genom skriftväxlingen utredningen måhända bli av sådan beskaffenhet, att därpå kan grundas ett omdöme om reparationsavdragets berättigande. I andra fall åter är detta sannolikt icke möjligt. Det är emellertid ganska självklart, att besiktning icke kan hållas i samtliga mål, där reparationsavdrag förekommer. Varken ordförandens eller taxeringsintendentens tid kan räcka till för sådana förrättningar i alltför stor omfattning. Det är därför nödvändigt att sovra materialet och endast taga med sådana mål, där behovet av besiktning framstår som störst. Detta är i och för sig ganska olustigt, då i vissa mål avgörandet kommer att grundas på ett material, som man vet skulle kunna vara bättre. Men detta tillhör nu ofullkomligheterna i vår processordning och kan icke här närmare diskuteras.

Om man nu utgår från att en sådan sovring av målen bör äga rum, där behovet av besiktning är som störst, skulle besiktning alltså hållas, där bevisningen är som sämst. I och för sig skulle detta kunna medföra, att en part skjuter utredningsarbetet ifrån sig och blott avvaktar resultatet av en kommande besiktning. Detta är naturligtvis otillfredsställande. Ett av en part framställt yrkande om upphävande av taxeringsnämndens beslut bör i och för sig icke föranleda besiktning. Sådan bör eventuellt hållas först efter den avslutade skriftväxlingen, och det blir på

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

grund av det sålunda föreliggande materialet, som det får avgöras, om besiktning kan anses erforderlig. Det får därvid bedömas, huruvida utredningen ger en någorlunda klar bild av det utförda arbetet och dess förhållande till byggnadens tidigare inredning och beskaffenhet, men man torde också av praktiska skäl bli nödsakad att taga hänsyn till storleken av det belopp, som tvisten kan gälla. Icke heller torde man kunna undgå att beakta de kostnader, som en besiktning kan medföra, utan att det därför är sagt, att kostnadsfrågan behöver vara en avgörande faktor.

Vid de besiktningar, som hittills hållits i Kalmar län, ha den skattskyldige och taxeringsintendenten samt en av prövningsnämndens ordförande utsedd byggnadssakkunnig person (arkitekt) varit närvarande. Understundom har den skattskyldige biträtts av en av honom tillkallad sakkunnig eller annan person. Förrättningen har letts av prövningsnämndens ordförande. Sedan en resumé av handlingarna i målet lämnats, har föredragits den specifikation av kostnaderna för den uppgivna reparationen, som kan finnas i akten. Oftast har denna specifikation punktvis omfattat en fördelning av den totala kostnaden på reparationer respektive förbättringsarbeten. Härvid uppkommer frågan om det enklaste förfaringssättet för att få fram de avdragsgilla kostnaderna. Därvid har det understundom visat sig bäst att gå direkt på de uppgivna reparationskostnaderna och granska desamma, men ibland har det varit lämpligare att undersöka vilket belopp, som vore att hänföra till förbättringskostnad, och såsom avdragsgill betrakta skillnaden mellan den totala kostnaden och nyssnämnda belopp. Specifikationen har punkt för punkt föredragits, varvid den sakkunnige gjort sina beräkningar av kostnaderna med ledning dels av vad som kunnat anses vara reparationer eller förbättringar enligt parternas utsago och ordförandens eventuellt skiljaktiga mening dels av prislistor och mätningar av de ytor ifråga om golv, väggar, trappor etc., som det kunnat vara fråga om. På så sätt har man kunnat få fram en tämligen detaljerad kostnadsberäkning, som kunnat läggas till grund för bedömningen. Den skattskyldige och taxeringsintendenten ha även fått tillfälle att omedelbart efter varje punkt framställa eventuella invändningar mot beräkningarna, och delvis ha förrättningarna fått karaktär av muntlig förhandling, då det gällt någon särskilt omstridd punkt. En sådan förhandlingsform måste anses särskilt lämplig, då det gives tillfälle att omedelbart på platsen konstatera de lämnade uppgifternas riktighet.

Över förrättningen har upprättats en promemoria, underskriven av ordföranden. Det kan väl ifrågasättas, om icke vad som vid förrättningen förekommit lämpligare bort avfattas i den något högtidligare formen av ett protokoll, detta för att markera den skillnad, som finns mellan den över förrättningen upprättade handlingen och de av parterna eventuellt upprättade promemoriorna i målet. I vilket fall som helst bör en sådan handling tillställas den skattskyldige, som givetvis har stort intresse av att veta vad som blivit upptecknat vid förrättningen.

Vid föredragningen inför prövningsnämnden kan uppmärksamheten framför allt koncentreras på det vid förrättningen upprättade protokollet. Därav bör ju framgå i vilka punkter, som parterna äro överens och vad som skiljer dem åt. Den i prövningsnämnden förekommande diskussionen torde därvid i allmänhet komma

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

att avse de frågor, om vilkas utgång enighet icke föreligger mellan parterna.

De besiktningar, som företagits i Kalmar län under våren 1958, ha omfattat sammanlagt elva fastigheter och avsett 1957 års taxering. För dessa fastigheter hade för reparationskostnader avdrag yrkats av de skattskyldiga med sammanlagt 276.311 kronor. Taxeringsnämnderna hade medgivit tillhopa 162.699 kronor, innebärande en nedsättning med 113.612 kronor. Det högsta belopp, för vilket avdrag yrkats, var 55.728 kronor, som helt förvägrats av taxeringsnämnden. Det lägsta yrkade beloppet var 9.043 kronor, som av taxeringsnämnden nedsatts till 1.945 kronor. Av de skattskyldiga hade i besvär till prövningsnämnden yrkats avdrag med 175.998 kronor samt av taxeringsintendenten förvägrande av avdrag med tillhopa 72.415 kronor för fastigheter, vilkas ägare icke klagat. Om taxeringsintendenten icke framställt dessa yrkanden och de skattskyldigas besvär helt bifallits, hade avdragen uppgått till 248.413 kronor. I sina yttranden över besvären tillstyrkte taxeringsintendenten avdrag med tillhopa 40.847 kronor. Processerna kommo härigenom att gälla ett belopp av 207.566 kronor (175.998—40.847+72.415). Sedan besiktningarna hållits, intog taxeringsintendenten emellertid en annan ståndpunkt och tillstyrkte nu såsom avdragsgill kostnad sammanlagt 184.014 kronor, vilket belopp medgavs av prövningsnämnden.

Det torde också vara av intresse att nämna något om vad dessa prövningsnämndens beslut haft för betydelse för vederbörande skattskyldiges utskylder. Man finner då, att i förhållande till taxeringsnämndernas beslut skatterna sänktes i fem fall med 10.181 kronor och att desamma höjdes i tre fall med 6.366 kronor, medan i tre fall skatterna blevo oförändrade. I förhållande till taxeringsintendentens förslag i de före besiktningarna avgivna yttrandena betydde prövningsnämndens beslut en sänkning i tio fall med 47.678 kronor, medan i ett fall skatten blev oförändrad.

De sammanlagda kostnaderna för förrättningar, inklusive rese- och traktamentsersättning samt arvode till den sakkunnige, ha uppgått till 2.515 kronor. I förhållande till de värden, som stått på spel, ha kostnaderna alltså kunnat hållas inom rimliga gränser.

I rättegångsbalken, kap. 39 och 40, finnas vissa bestämmelser upptagna, om besiktning genom syn och sakkunnig. I taxeringsförordningen, som innehåller mycket få regler om bevisning över huvud, meddelas föreskrifter om tillkallande av sakkunnig i 15 och 17 §§, 63 § andra st. samt 87 § andra st. Taxeringsnämnd och prövningsnämnd eller ordförandena i dessa nämnder samt taxeringsintendenten ha rätt att tillkalla sakkunnig. Om dessa nämnder eller deras ordförande anlita sakkunnig, är det icke nödvändigt att såsom enligt rättegångsbalkens regler låta ”parterna”, d. v. s. den skattskyldige och taxeringsintendenten, yttra sig i frågan om vem, som skall utses till sakkunnig. Icke heller torde i taxeringsmål den i rättegångsbalken gällande föreskriften vara tillämplig, att, om parterna ena sig om sakkunnig, denne skall anlitas, om han finnes lämplig och hinder ej möter därför. Det torde stå prövningsnämnden och dess ordförande fritt att utse annan person. Då emellertid taxeringsintendenten äger rätt att självständigt tillkalla sakkunnig, och vid förrättningen två sakkunniga sålunda skulle vara närvarande, torde en sådan situation böra undvikas.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

Det stadgas vidare i rättegångsbalken att, om besiktning av fastighet är erforderlig, rätten må förordna, att den sakkunnige skall företaga besiktning å stället. Sakkunnigeuppdraget kan alltså omfatta sådan besiktning, trots att rätten kan hålla syn i stället. Det kan härvid vara av intresse att nämna, att vid syn, ehuru den äger rum utom huvudförhandlingen, även annat bevis må upptagas, om det finnes erforderligt, för att syftet med synen skall vinnas. I taxeringsförordningen finns ingenting nämnt om syn. 78 § TF innehåller emellertid vissa bestämmelser om tid och plats för prövningsnämndens sammanträde. Enligt dessa föreskrifter bestämmer prövningsnämndens ordförande, när och var sammanträdet skall hållas. Där icke anledning till annat förekommer, skall sammanträdet hållas i residensstaden. Undantagsvis må sammanträde hållas å annan ort, då fråga är om exempelvis muntlig förhandling. Något hinder synes icke föreligga att förlägga ett sammanträde till en viss fastighet, som undergått reparation, om man tror, att förläggandet av sammanträdet till sådan fastighet skulle vara ägnat att medföra ökad klarhet i taxeringsmålet. Härigenom skulle samtliga ledamöter i prövningsnämnden få tillfälle att på ort och ställe bilda sig en uppfattning om byggnadsarbetenas beskaffenhet och sålunda ha lättare att fatta ståndpunkt till vad som kan utgöra avdragsgilla kostnader. Emellertid ligger det i öppen dag, att såväl med hänsyn till tidsspillan för ledamöterna i prövningsnämnden som kostnaderna sådant sammanträde endast i sällsynta undantagsfall bör komma till stånd.

I 87 § andra st. TF finnas bestämmelser om i vilka fall beslut över besvär må på prövningsnämndens vägnar fattas av ordföranden ensam. Detta är bland annat fallet i fråga om besvär, som biträtts av motparten. Har taxeringsintendenten tillstyrkt bifall till besvären — även om detta sker först efter besiktning av fastigheten — föreligga förutsättningarna för att reparationsmålen kunna behandlas som enmansmål. Om taxeringsintendenten endast delvis kan biträda besvären, men klaganden förklarar sig kunna godtaga taxeringsintendentens ståndpunkt, vilket alltså innebär, att klaganden endast fullföljer besvären i dessa delar, torde också ett sådant mål kunna behandlas som enmansmål. Även om det icke är en formell förutsättning, att ordföranden skall ha samma uppfattning om målets utgång som parterna, för att ett mål skall behandlas som enmansmål, utan beslut av ordföranden kan fattas om lägre taxering än parterna yrkat eller oförändrad taxering, torde sådana mål böra hänskjutas till prövningsnämnden. Så har också ansetts böra ske, då eljest föreligger någon omständighet, som gör det angeläget, att målet underställes prövningsnämnden. Hit torde kunna räknas dessa mål om reparationskostnad, som kunna gälla betydande belopp och som för övrigt kunna innehålla många problem, som det kan vara värdefullt få underkastade bedömning av flera i praktiska värv förfarna personer.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29